

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
v pravi prejemni mesec . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petitvra (1/4 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13
za trikrat . . . " 10
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zabave, osmrtnice itd.:
enostolpna petitvra po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petitvra po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenemal ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bo. n.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 108.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ali je še kaj upanja?

Ni razsodnega človeka v Avstriji, ki bi ne želel, da se razmerje med Avstrijo in Rusijo temeljito izboljša. Razlogi za to so na dlani in jih ni treba še razkladati.

Avstrijska javnost je splošno upala, da bo cesarjevo lastnoročno pismo na cara položaj znatno izboljšalo. Zdi se pa, da se ta namen popolnoma ni dosegel.

Oficiozni »Fremdenblatt« piše, da je cesarjevo pismo imelo namen prepričati, da ne bi politična nesporazumljenja med Avstrijo in Rusijo vplivala tudi na prijateljsko razmerje obeh dvorov. To da se je tudi doseglo.

Priznavamo, da je to že veliko. Spričo odločitve besede, ki jo imata glede zunanje politike pri nas cesar, na Ruskem pa car, je velikega pomena, če ta dva faktorja ostaneta prijatelja. Njuno medsebojno prijateljstvo v zvezi z njuno odločno miroljubnostjo je močno jamstvo, da se politična nasprotstva med obema državama ne razvijejo tako daleč, da bi bil konflikt z orožjem neizogiben.

Oficiozni komentar avstrijske vlade pa tudi kaže, da se politično nasprotstvo med Avstrijo in Rusijo še ni poravnalo. Slejkoprej ostane naloga diplomacije najti zadovoljiv kompromis med obema stališčema.

Gotovo je, da Rusija noče odnehati toliko, da bi trpel njen prestiž na Balkanu. Ali je ravno vprašanje Skadra tako zelo važno, da od njega odvisi stališče Rusije do balkanskih držav, tega nečemo preiskovati. Gotovo pa naša diplomacija ne more od Rusije pričakovati, da se v vseh točkah akomodira stališču grofa Berchtolda, kakor ne sme Rusija zahtevati, da naša diplomacija prav na celi črti odneha. Avstrija je žrtvovala vse svoje politične in posebne gospodarske aspiracije na črti od Sandžaka do Soluna, pa celo v Albaniji, kajti tudi tam je naših privilegij konec, vsaj toliko časa, dokler se bo naša diplomacija čutila primorano, da vpoštevata interes Italije na popolni nevtalnosti albanskega ozemlja. Zaradi Bosne pa Avstrija vendarle ostane balkanska država, ki mora varovati nekaj vpliva na balkanskem polotoku, če noče sama žrtvovati značaj proti Orientu teče velesile.

Na drugi strani pa mora naša diplomacija pomisliti, da je Rusija —

naj so bili njeni motivi nesebični in idealni ali pa sebični — faktično največ pripomogla k osvobojenju balkanskih slovanskih in neslovanskih narodov. Če nimamo mi pri tem nobenih zaslug (in žal jih v resnici nimamo), to ni krivda Rusije. Ako hočemo svoje napačne popraviti, nam zdaj ne ostane drugega kakor najti srednjo pot in potem začeti z Rusijo pametno konkurenco, ki bo naš vpliv na Balkanu lahko zopet utrdila in morda privedla tako daleč, da Rusijo prehitimo. Kaj je v to svrhu potrebno, pa ne bomo razkladali.

Glede Skadra se nam pa zdi jako neprimerno, da vladno časopisje to vprašanje tako neznansko naglašja, kakor da bi se ravno pri tem šlo za bitni in nebitni morarhije. So ljudje, ki menijo, da bi Avstrija silno veliko pridobila, ako bi Skader pustila Črnigori. Avstrija ima kot država, koje vpliv na jugu odvisi od tega, je li njena politika Jugoslovonom prijazna ali ne, večji interes na tem, da je prijateljica Črne gore, Bolgarije in Srbije kakor pa, če si zasigura ljubezen Albancev.

Sicer pa naj to vprašanje rešita naša in ruska diplomacija v medsebojnem sporazumu. Mi smo le zoper to, da se od strani našega oficijoznega časopisja vzbuja sum, da hoče naša diplomacija z ustvaritvijo »Velike Albanije« zabiti klin med balkanske slovanske države, da bi se ne mogle razvijati, kakor je to njihova naravna težnja. Ta sum bi morali mi razpršiti, ne pa povečati. Direktni interes imamo mi samo na tem, da ostane jadransko obrežje v nevtralnih rokah.

Slejkoprej pa upamo, da se bodo vse te težave premagale, čeprav je ruski car postal predsedniku slovanskega banketa jako simpatično brzokavko in to ravno sedaj. Rusija je pač največja slovanska država na svetu in ne smemo od nje zahtevati politike, kakor si jo žele naši slovnanofobi.

Balkanska vojska.

TURČIJA ŽELI MIRU.

Carigrad. Veliki vezir izjavlja, da Turčija želi obnovitve mirovnihih razgovorov z velesilami. Za podlago teh razgovorov bo služila turška nota, velesilam. Vlade, je dejal veliki vezir, niso prevzeli z namenom, da nadljudem vojno, temveč da sklenem mir pod pogoj, ki so za našo deželo kolikor toliko sprejemljivi. Turška vlada bo nadaljevala vojno le toliko časa, dokler bo služila njenim načrtom. Vojaške operacije dokazujejo, da je nova vlada trdno

odločena braniti interese dežele; ampak na drugi strani je dolžnost vlade, da razvije tudi diplomatsko delovanje za mir.

SLABI VOJAŠKI POLOŽAJ TURČIJE.

Frankfurt o. M. »Frankfurter Zeitung« objavlja iz Carigrada neugoden opis o položaju turških čet. Razmočene poti od Rodosta do Odrina, pomanjkanje konj za artiljerijo, pomanjkanje živeža onemogočuje vsak poizkus turške vojske, da osvobodi Odrin. Turški generalni štab pozna natanko to mizerijo in se ne da zaslepiti od posameznih uspehov tuintam. Na drugi strani pa je znana skupina oficirjev, ki strastno agitira za osvobodilni pohod proti Odrinu.

POLOŽAJ NA BOJIŠČU PRI ČATALDŽI IN NA GALLIPOLIJU.

Carigrad. Oficijsko se poroča dne 12. t. m.: Sovražnik je na zahodu napadel okolice Maltepe. Boj je trajal dve uri in pol. Položaj se ni izpremenil. Odrin se obstreljuje dalje, a slabo. Predvčerajšnjem so došle zopet srbske čete pred Odrin in so se med Marašom in zahodno fronto razdelile. Predvčerajšnjim so plule grške torpedovke skozi kanal otoka Gajdaro in so dva torpedna čolna odposlali proti Tenedu. Sovražnik neprestano straži cesto med Tenedom in Gajdarom. Pri Bulairju in pri Cataldži se položaj ni izpremenil.

IZPRED ODRINA.

Pariz. Po nekem poročilu iz Sofije se sodi, da bo bulgarska vlada v Odrinu se nahajajočim Evropejcem dovolila, da bodo smeli mesto zapustiti. Bulgari opozarjajo, da so bulgarski zastopniki v inozemstvu že med premirjem to vprašanje izprožili in in da je bulgarska vlada izjavila, da bi Evropejcem dovolila, da mesto zapuste, če bi bile to velesile med premirjem želele, kar se pa ni zgodilo.

Sofija. Trdi se, da je bulgarska vlada na opetovani poziv in energično nastopanje velesil odnehal in hoče tujim konzulom in tujim državljanom prost izhod iz Odrina dovoliti.

Bukar št. Neki Mažar, voditelj podružnice neke evropske banke v Odrinu, je pisal iz Odrina svojim starišem med drugim, da Odrinčani stradajo in povsod prosijo hrane. Ni verjetno, da bi se trdnjava še dolgo držala, ker manjkajo obveze in zdravila. Provijan-ta je komaj še za en mesec.

SRBSKA POMOČ BULGAROM?

Belgrad. Ena divizija artiljerije in vsa kavalarija se je odposlala v »in

v okolico. V navzočnosti sofijskega poslanika je zboroval dve uri ministrski nazaj v Sofijo. Spalajkovič je baje došel nazaj v Sofijo. Spalajkovič je baje došel v Belgrad, da izposluje odposiljanje novih srbskih vojaških čet Bulgarom na pomoč.

Belgrad. Na željo bulgarske vlade je došel srbski poslanik Spalajkovič v Belgrad, da se dogovori o srbski pomoči Bulgarom. Ministrski svet se je o zadevi tri ure posvetoval. Seja je bila deloma viharina.

London. »Daily Mail« poroča iz Belgrada, da se je bulgarska vlada obrnila na srbsko vojno upravo s prošnjo, da pošlje še dve srbski diviziji pred Odrin za ojačenje oblegovalne vojske. Srbska vlada je ugodila bulgarski želji in dala vrhovnemu bulgarskemu poveljstvu dve diviziji, broječi 48.000 mož.

BULGARSKO-RUMUNSKI SPOR.

Sofija. V poučenih krogih je znano, da so vse velesile, tudi Rusija, v Bukareštu svetovale, naj se Bulgariji stavijo zmerne zahteve. Vse velesile žele, da se Bulgarija in Rumunija sami sporazumeta. Princ Ghika je bulgarskemu delegatu formuliral rumunske zahteve, ki se pa od prejšnjih nič ne razločujejo. Zahteva se tudi Silistria. Srafov je o tem takoj poročal bulgarskemu ministrskemu svetu, ki bo po dr. Danevu rumunskemu posredniku stavljal svoje protipredloge. Pogajajo se zdaj resno, a bulgarska vlada nikdar ne pripravi odstopu Silistrije, še manj pa odstopu Balčika. V najskrajnjem slučaju bi bili Bulgari voljni podreti vzhodne utrbe Silistrije in odstopiti ob Črnem morju več zemlje, kakor se je prvotno nameravalo. Tu sodijo, da se sporno vprašanje mirno reši. Ker je ljudstvo vedno bolj razburjeno, bi moral kabinet odstopiti, če bi odnehal.

Berolin. Iz diplomatskih krogov se poroča, da Avstro-Ogrska ni samo v Sofiji, marveč tudi v Bukareštu svetovala k spravljivosti.

JUNAŠKI BOJI ZA SKADER.

Milan. »Secolo« poroča iz Podgorice: Boj za Brđanjol je bil najbolj krvavi v zgodovini obleganja Skadra. Ob 8. zjutraj je začela črnogorska artiljerija streljati. Opoldne je dal kralj Nikolaj I. in 2. brigadi pod poveljstvom princa Danila in 3. pod poveljstvom generala Petroviča povelje za naskok. Prve čete so prerezale obrambne žice, turški topovi so jih pa kosili preko njihovih trupel so pa tovariši deli naprej. Po sedmih urah boja so Črnogorci zavzeli vse pozicije razen glavne na

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Godvin je olajšano vzdihnil. Masuda je vsaj še živela in groza, ki ga je tisto noč obšla, je bila je težka sanja, ki jo je rodila njegova bojazen.

»Želim jo videti. Imam ji marsikaj povedati.«

»Brezdvomno jo bo veselilo slišati, kako ji je naklep vspel,« je rekel Saladin s srditim nasmehom. »Bil je res zvičajno osnovan in drzovito izvršen.«

In poklical je vojaka, rekoč:

»Pelji tega viteza k Masudi. Jutri pa sodimo njega.«

Vojak je vzel s stene srebrno svetilko in namignil Godvinu, ki se je priklonil sultanu in odšel za njim. Ko je ves utrujen stopal skozi množico v sobani, se je Godvinu zdelo, da so ga zbrani emirji in poveljniki sočutno gledali. To čustvo v njem je bilo tako silno, da se je ustavil in vprašal:

»Povej mi, gospod, ali grem v smrt?«

»Vsi smo na tej poti,« odgovori Saladin, »ali Alah ni zapisal, da bi to noč prišla tvoja smrt.«

Po drugih hodnikih sta prišla do nekih vrat, ki jih je vojak, ki je krevsal pred njim, odprl.

»Torej je zastražena?« je rekel Godvin.

»Tako je,« se je glasil odgovor, »zastražena. Vstopi,« je rekel in mu podal svetilko. »Jaz ostanem zunaj.«

»Ne mara spi in jo bom motil,« reče Godvin, ki se je obotavljal na pragu.

»Ali nisi dejal, da te ljubi? Najti tudi spi, ona, ki je bivala v Masijatu, ti ne bo štela obiska v zlo, ko si od takole daleč prijezdil radi nje,« je rekel vojak s porogljivim nasmehom. »Vstopi, pravim!«

Godvin je vzel svetilko in vstopil: vrata so se za njim zaprla. Ta kraj mu je bil prav dobro znan, ali ne? Semkaj so ga vendar pripeljali, da bi umrl, in skozi ista vrata je prišla nepravna Rozamunda, da se poslovijo od njega, ki se je zdaj povrnil, da jo pozdravi v prav isti strašni luknji. Bila je prazna —

brez dvoma pride kmalu. In čakal je, ozirajoč se proti vratom.

A niso se odprla; nobenih stopinj ni bilo slišati, nič ni motilo smrtne tišine. Obrnil se je in se strmeč oziral naokrog. Nekaj se je svetilo tam zadaj v kotu, prav tam, kjer je bil klečal pred rabljem. Neka postava je ležala tam; ni dvoma, da je bila Masuda, speča v ječi.

»Masuda,« je rekel, in od obokanih sten je odmevalo nazaj: »Masuda.«

Res, ona je bila, speča in še vedno je imela kraljevska Rozamundina oblačila na sebi in na prsih se ji je še vedno lesketala Rozamundina zapon.

Kako dobro je Masuda spala! Ali se nikoli ne zbudi? Pokleknil je poleg nje in iztegnil roko, da privzdigne dolgo lase, ki so ji zakrivali obraz.

Dotaknil se je in — glava se ji je odvalila.

Z grozo v sreč je Godvin posvetil s svetilko in pogledal. O! Tista oblačila so bila rdeča, tiste ustnice so bile blede. Masuda je bila, koje duh je šel mimo njega v puščavi! Masuda, umorjena od rabljevega meča! Tako slabo šalo so mu zagodili in tako — tako sta se zopet srečala!

Godvin je vstal in stal nad njeno nepremično postavo kot stoji mož v sanjah, iz srca, iz ust pa so mu privrele besede:

»Masuda, sedaj vem, da ljubim odslej tebe in edino tebe na veke, o ženska s kraljevskim srcem. Čakaj name, Masuda, kjerkoli sedaj bivaš!«

Ko so mu te šepetane besede prihajale čez ustnice, se je Godvinu vno-vič zazdelo, da mu je isti čudni veter pihal okoli čela, kot takrat, ko je jez-dil z Wulfom izpred Askalona ter pri-našal seboj Masudino navzočnost in da mu je isti nepozemski mir navdajal dušo.

Naenkrat je vse minulo; ozrl se je in videl vojaka stati poleg sebe.

»Ali ti nisem povedal, da jo najdeš spečo?« je rekel s pikrim nasmehom. »Poklič ji, gospod vitez, poklič ji! Ljubezem, pravijo, premosti velike pre-pade — celo take med odsekanim vratom in prsi.«

Godvin je udaril s srebrno svetilko, ki jo je imel v roki in vojak se je zvrnil kot pobit vol.

Godvin je obstal za hip, onemogel se je zgrudil preko Masudinega trupla in obležal kot mrtev. (Dalje.)

vrhu. Noč je Turkom pomagala, črnogorski topovi niso imeli učinka. Kar Turki pridre iz okopov in se vržejo na Črnogorce ter mečejo med nje bombe. Tretja brigada se je že obrnila k begu, kar prijaše general Petrovič, nečak kraljev, in zavpije: »Kdor ni Črnogorec, naj pokaže hrbet!« Vojaki se obrnejo in začno Turke klati. Mož se je boril z možem, vojaki so se med seboj grizli. Ob zori so bili Turki poraženi.

Milan. »Secolo« poroča iz Beograda: Glasom brzojavk, došlih zunanjemu ministru od srbskega poslanika v Cetinju, je černiranje Skadra popolno. Turki so samo še v posesti Tarabosha. Utrdbe taraboške so že močno poškodovane. Kralj Nikola je avstrijsko in rusko vlado obvestil, da se iz Skadra ne umakne, ako ga zasede, naj — — —, kar hoče.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Peterburg. Ruska vlada je pritrdila načrtu, da mednarodna komisija določi svoje albanske države in je za svojega zastopnika izbrala konzula v Bitolju, Petrajeva.

Zdravstvene razmere v Bulgariji in v novih pokrajinah.

Poroča prof. A. Bezenšek.

Sofija, 11. februarja.

Bulgarija potrebuje zdravnikov.

Sofijsko društvo »Rdečega križa« se je obrnilo v Rusijo, na Češko in Hrvaško z naznanilom, da potrebuje okoli 50 zdravnikov. Slovenskim zdravnikom, naj služijo te vrste v informacijo, ako ne bi bili posebej obveščeni. Potreba bo 30 internistov in 20 kirurgov. Pogoji se bodo izvedeli pri direkciji »Črvenega krsta« (Croix rouge) v Sofiji.

Vsi tuji zdravniki in sanitarne misije, kateri so prišli ali pridejo na pomoč ob času vojne, bodo nagrajeni s »križcem« istega društva, ki se po njegovih pravilih daje samo zdravnikom, ki so si pridobili važnih zaslug za društvo. A sanitarno osebje pri misijah dobi društveni »znak« (emblemo), kateri se daje v priznanje gmotnih in moralnih zaslug.

V novoosvojenih krajih se bo morala sanitarna organizacija iz nava začeti. Zdravniki, ki so prakticirali tam ob turških časih, imajo le v redkih slučajih potrebno kvalifikacijo. Kar je boljše, ostanejo na svojih mestih. razen njih mora vlada imenovati potrebno število diplomiranih okrožnih in okrajnih zdravnikov. Domačinov ne bo dovolj na razpolago.

Vseh medicincev v Bulgariji je 659. Zobnih zdravnikov je 123 (med njimi skoraj polovica ženskih). Apotekarjev je 252, pomočnikov 76, a feldšerjev 508. Babic je 142. Usmiljenih seter 37. Njih število se je pa v poslednjem času znatno povečalo, ker so se bili pred vojno odprli posebni tečaji za one, ki se žele posvetiti službi v bolnišnicah. Tako da je sedaj veliko nad sto usmiljenih sester.

Istotako je bil prošlega meseca odprt poseben tečaj za stavljenje koz (osepnic). Priglasilo se je okoli sto možkih in žensk, ki bodo precej, ko se izuče, odšli v novoosvojene kraje kose cepit starim in mladim; kajti dosej tam sploh ni bilo te potrebne sanitarne navedbe.

V obče so zdravstvene razmere v novih pokrajinah zelo žalostne. Nalezljivih bolezni je vsake vrste v širokem obsegu; kajti pod turško vlado je bilo vse zanemarjeno. Zdravniške posle so opravljale stare babinice (večinoma Ciganke in Turkinje) in turški duhovniki (hodže). Ako se je v kakem mestu naselil zdravnik (hekim), ki je študiral anatomijo na ovčjih kadavrih (pomoč v Carigradu na medicinski šoli), ta je bil že znamenitost. Sicer pa priprosto ljudstvo ne čista dosti zdravnikov — več zaupa ciganskim vračaricam in hodžam. Tako bo še dolgo trajalo, predno se bodo tamošnji prebivalci otresli predsodkov v tem oziru.

Potem se bode šele mogla ljudska higijena postaviti na boljše osnovo ter s časom povzdigniti do one stopnje, kakor je v drugih kulturnih državah.

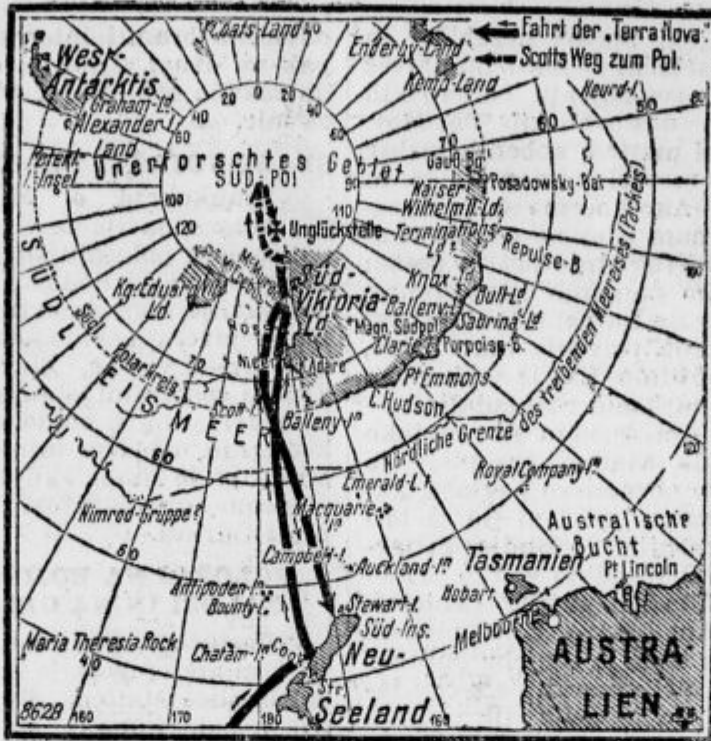
Konec Scottove ekspedicije na Južni tečaj.

Poročila o katastrofi Scottove ekspedicije so še vedno nepopolna; gotovo je le toliko, da so mrtvi: kapitan Scott, vodja ekspedicije, dr. Wilson, zoolog, poročnik Bowers od indijske mornarice, proviantni častnik kapitan Oates, ki mu bila izročena skrb nad poniji in podčastnik Evans, angleške vojne mornarice, ki je imel nadzorstvo nad sanmi in opremo. Prvi trije so umrli krog 29. marca 1912 vsled mraza in pomanjkanja v snežnem metežu, Oates je zmaz-

nil 17. marca, Evans pa že mesec prej. Scott, Wilson in Bowers so omagali na kraju, ki je bil le 11 angleških milj oddaljen od najbližje zaloge živil.

Kako se je izvedelo za usodo ekspedicije.

Zdravnik na Scottovi ekspedicijski ladji »Terra Nova«, dr. Atkinson, je imel nalog, da se začetkom marca 1912 z ladjo in moštvo odpelje z Nove Zelandije nazaj v Antarktiko, da sprejme na krov ekspedicijo, ki bo medtem na saneh prodrla na tečaj in se potem vrnila na obrežje. Dr. Atkinson je svoj nalog izvršil, toda ekspedicije ni bilo od nikoder. Nato je Atkinson z moštvo začel iskati ekspedicijo, a šele po večmesečnih nevarnih poizkusih je 12. novembra 1912 zadel na trupla ponesrečencev. Le Oatesovega trupla nikakor niso mogli najti.

Scottov dnevnik.

Pri kapitanu Scottu so našli dnevnik, iz katerega izhaja, da je 18. januarja 1912 dosegel južni tečaj in našel veliko norveško svilen zastavo, ki jo je ondi zasadil Norvežan Amundsen. Dnevnik poroča o nesrečah, ki so zadale ekspedicijo: Najhujša je bila ta, da so jim marca 1911 poginili poniji, vsled česar se je potovanje silno zavleklo, pa tudi živež se je s tem občutno zmanjšal. Potem jih je na pohodu zadel grozen snežni metej. Sneg so imeli mehak, da se jim je udralo in skoro niso mogli naprej. Končno jim je začelo primanjkovati živil in goriva. Toda vse bi bilo še premagali, ko bi jih na 82. širinski stopinji ne bil zalotil nenavaden mraz, to je 35 do 40 stopinj. »Živeža imamo samo še za dva dni in goriva za štiri,« piše Scott. »Nemogoče nam je zapustiti šotor. Čutimo se slabi in pišemo le še s težavo. Pokazali smo,

da Anglež tudi v najstrašnejšem položaju ostane ravnodušen in brez bojazni zre smrti v obraz. Ko umiramo tukaj za čast domovine, apeliramo na rojake, da ne pozabijo naših družin. Scott, 25. marca 1912.«

V znanstvenem oziru

je Scottova ekspedicija dosegla sijajne uspehe, zlasti v geološki stroki.

Kapitan Robert Falcon Scott

je bil star 45 let. Bil je izkušen raziskovalec južnega tečaja, saj je bila to že njegova tretja ekspedicija; že leta 1902. do 1904. je prodrl čez 82. širinsko stopinjo. Glavna napaka njegove zadnje ekspedicije je bila v tem, da je namesto polarnih psov za vprego uporabil ponije, ki pa se niso izkazali in so kmalu poginili.

Nansen o vzrokih katastrofe.

Nansen nikakor ne verjame, da bi bila Scottova ekspedicija ponesrečena vsled viharjev in pomanjkanja, marveč sklepa, da je postala žrtev skorbuta, ker je še lanskega aprila dospela v Evropo vest, da je sredi februarja poročnik Evans težko obol el na skorbutu. Začetkom februarja je dr. Atkinson že začel iskati ekspedicijo, a je vsled silnih težkoč prodrl do nje šele novembra. Najbrže je cela ekspedicija umrla za skorbutom.

Pregled Scottove ekspedicije na nudi današnji zemljevid. Scott si je izbral pot, po katerem je že pred njo prodiral proti Južnemu tečaju poročnik Shackleton; v polarnem ledu se je Scott srečal z Amunsenovo ekspedicijo, ki si je pa izbrala drug pot in po neznanju pokrajini prodirala naravnost proti tečaju, katerega je, kakor je sedaj dognano, tudi dosegla.

ročil okrajnemu sodišču, da si odločitev v tej stvari pridrži zase, ker tu ni merodajna sodna, temveč upravna oblast. Sodišče v Kranju se je nato izreklo za nekompetentno, ravnokar tudi deželno sodišče v Ljubljani. Deželni odb. kranjski je sedaj vložil pri državnem sodišču na Dunaju predlog, naj isto odloči kompetentni spor med sodnim in upravnim oblastvom. Tozadevna obravnava se je vršila dne 18. januarja. Sodba pa se je izrekla te dni. Tudi najvišje sodišče je odločilo, da je v tej zadevi merodajen odlok deželnega odbora kot višja in stanca. Kranjski »prekurnšten« občinski odbor je tedaj za eno blamažo bogatejši.

— **K železniški nesreči med Savo in Zagorjem.** Pisalo in opisovalo se bo po vseh listih na dolgo in široko, kako se je nesreča dogodila, nesreča, ki ni tako malenkostna, kakor se lajku na prvi pogled vidi. Strojevodja Kaš je človeška žrtev te nesreče, prestani strah in prehlajenje potnikov pa tudi ne bo brez nasledkov. Razbito in pokvarjeno blago se plača in nadomesti, a kdo plača ali pa povrne človeku zdravje ali celo življenje? Kdo pa je v prvi vrsti vzrok, da je taka nesreča bila mogoča? Odgovor se glasi: Uprava. S pretvezo saniranja je južna železnica pred par leti odpravila prožne čuvaje in namesto njih uvedla takozvane prožne obhajevale; ampak ne v enakem številu. Na progi, koder je službovalo poprej po pet do sedem prožnih čuvajev, opravlja sedaj progondozorovalno službo en mož, ki ima do minute natanko predpisano, kako naj hodi in nadzoruje. Kaj se pred njim in za njim lahko dogodi, to sedaj že vemo. In ravno progoda od Save pa doli do Zidanega mostu je zelo nevarna, prejšnje čase so jo na nevarnih točkah razven prožnih čuvajev nadzorovali še posebni možaki — pobočni čuvaji. Zlasti je to potrebno spomniti, ko odjenjuje mraz in se

razdrobljiv kamen v enomer kruši in trklja v dolino. Ravno sedaj je sezona za to in včerajšnja nesreča je »brihtni« južni železnici pokazala, da se naravnost presneto malo briga za njene polomljene finance. Rekel sem, da je hotela južna železnica z odpravo prožnih čuvajev se sanirati. Mar pa je upravi za sanacijo Zdi se, da bi bilo vodilnim krogom ljubše, ako rajši danes kot jutri vse vrag vzame. Kadar se izvrši take finančne poteze, takrat je za gotovo pričakovati ob prihodnjem roku nekaj pretresljivih izvanrednih napredovanj, posebno odkar se je začel med uradnimstvom južne železnice šopiriti Izrael. Resničen namen uprave južne železnice ob odpravi čuvajev je bil, dobiti nekaj denarja na razpolago, s katerim bi se pomagalo par judom na površje in tako pride, da je danes Herš s komaj 13 službenimi leti nadzornik, dočim navaden človek, ki je v naporni službi osivel in mnogo noči v strahu za življenje in imetje svojih sohranjenih prebedel, zastoj pričakuje takega odlikovanja. Da se je prvemu ustreglo, je bilo treba odredb, ki se, kakor nam kaže ta nezgoda, bridko maščujejo. Znano je itak celemu svetu, da vsa prometna varnost teži le na ramah najnižjih in najnevednejše plačanih čuvajev, in ravno le-ti so bili upravi preveč. Ko bi bila uprava rekla, da odpravi čuvaje radi tega, ker jo je sram, da potujoče občinstvo vidi ob zapuščanih, na pol podrtih čuvajnicah sestradana človeška bitja, bi ji morda še kdo verjel, da pa reče, da hoče s tem svoje finance zaflikati, to je pa naravnost ironija. Nekaj najnepotrebnejših ravnateljev, višjih nadzornikov in nadzornikov — ne bi bilo treba vseh — pognati tja, kamor že od deset let sem spadam, bi več zaleglo v blagajni in na progah bi bilo varno, kakor je bilo nekdanj.

— **V trebanjski krajni šolski svet** so bili izvoljeni: župan Franc Huč, namestnik Hinko Povše, župnik na Čatežu pod Zaplazom.

— **Osebna vest.** G. Janko Hacin, brat g. dr. Jos. Hacin, je na vseučilišču v Pragi napravil vse tri rigorozne z odliko ter je bil te dni promoviran za doktorja prava.

— **Srebrno poroko** obhaja te dni v ožjem rodbinskem krogu gospod Adolf Rohrmann, okrajni tajnik v pokoju in posestnik v Kranju, ter njegova gospa Berta, rojena Skaria, višja poštarica v pokoju. Ugledni rodbini priskrbe čestitke!

— **Bratec ustrelil sestrico.** 15 letni dečko Adolf Pirc, pos. sin na Ravnah 8, je našel v kleti svojega očeta nabasano puško. V kleti se je nahajala 13 letna sestra Marija Pirc. Dolge Pirc pa je s puško tako neprevidno ravnal, da se je ta sprožila in zadela sestrico v levo ramo. Vsled tega se ji je vnela možganska open in je deklica v teku sedmih dni umrla. Pirc se je radi preg. po § 335. k. zak. ovadil in bil na teden dni zapora obsojen. Ker je pa mlad in dobrega slovesa, ga cesar najbrže pomilosti.

— **Zanimiva afera v Ameriki.** Jolietški župnik in glavni urednik »Amerikanskega Slovenca« častiti gospod Janez Kranjec je dal zapreti glavnega predsednika K. S. K. Jednote Mr. Schnellerja, ki je lani zmagal proti dolgoletnemu predsedniku Nemanicu. Schneller je bil prijet, ko je prišel v Joliet, da predseduje letnemu zborovanju glavnega urada Jednote. Kranjec ga toži za deset tisoč dolarjev odškodnine. Prosimo naše prijatelje v Ameriki, da nam pojasnijo to zanimivo afero.

— **Znižana voznina za trgovske potnike.** Kakor znano, je avstrijski Lloyd po členu 26., odstavek 2. veljavne plovstvene in poštne pogodbe obvezan, pravilno izkazanim trgovskim potnikom tuzemskih tvrdk priznati za 25% znižano voznino v normalnih voznih razredih. Ustrezajoč želji industrijskega sveta, je avstrijski Lloyd izjavil, da je pripravljen v prihodnje dovoljevati navedenim osebam 40% znižanje od po odbitku oskrbovalnih pristojbin (»panatica«) preostalih čistih voznih cen za enkratno vožnjo (ne vožnje tja in nazaj).

— **V šilenskem prosvetnem društvu** (Vodnikova cesta 88), bo v nedeljo, 16. februarja predaval o času primerem predmetu g. p. Marijofil. Začetek točno ob pol peti uri popoldne.

— **Porotno zasedanje novomeškega porotnega sodišča** za prvo sezono se prične dne 17. t. m. Na vrsto pride samo pet slučajev in sicer: cigan Rudolf Hudorovca, radi tatvine; pismonoša iz Žužemberka, Franc Ilnikar, radi poverjenja v uradu; Rok Vutoln iz Leskovca, radi težke telesne poškodbe; Anton Trkoj iz Herinje vasi, radi težke telesne poškodbe ter neki I. Kopitar, radi uboja.

DRŽAVNI ZBOR.

Proračunski odsek je dne 13. t. m. nadaljeval razpravo o laški vseučiliški predlogi. Poslanec S. L. S. dr. Vrstovšek govori o slovanskih zahtevah glede na visoke šole in izvaja, zakaj da se odklanja Trst kot sedež laškega vseučilišča. Govornik se nato peča z zunanjimi zadevami in naglašja z ozirom na Crispijeve spomine, da vse, kar stori Avstrija za Lahe proti Jugoslovanom, stori na ukaz Nemčije, ker vpliva Rim čez Berolin na vladu v tem zmislu, da se ojači laški življenj ob Adriji. Govornik opozarja osebito na sedanjim zunanji položaj in se zahvaljuje francoskemu poslaniku, ker se je v prijateljskem zmislu poučil o položaju Jugoslovanov, če njimi Avstrija dobrohotno postopa, kar je gotovo, ker se za Albance tako zanima. Stavi več izpreminjavalnih predlogov. Poslanec Dubilič sodi, da deluje in posluje parlament perverzno, če se parlament in vlada z vso silo za ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu zavzemata. Obžaluje, ker so Čehi Jugoslovane glede na vprašanje laške fakultete zapustili. Predlaga, da naj se priznavajo jugoslovanskim vseučilišnikom študije, izpričevala in diplome na zagrebškem vseučilišču. — Finančni odsek je včeraj nadaljeval razpravo o osebnem dohodninskem davku, justični odsek pa razpravo o odvetniškem redu.

Primorske vesti.

p Odpadnik. — »Edinosti« v album. Od katoliške vere je odpadel Friderik Ambrožič, črkostavec v tiskarni »Edinosti« v Trstu in načelnik tržaškega »Sokola«. Ambrožič je rodom iz Kranja.

p Umrj je v Trstu g. Franc Legat, c. kr. dvorni svetnik v pokoju.

p Jadranska razstava ne uživa posebne simpatije niti od strani tržaških Slovencev, niti med Italijani. Tržaški mestni svet je črtal podporo v znesku 20.000 K, ki je bila namenjena za to razstavo. Nemci se vsled tega hudujejo.

p Dopolnilna deželnozborska volitev. Včerajšnji »Osservatore« priobčuje razpis dopolnilne deželnozborske volitve za veleposestniški mandat istrski, ki je postal prost po odpovedi deželnega poslanca, bivšega pulškega župana dr. Viljerna Varetana. Volitev se bo vršila dne 5. marca t. l., eventualna ožja volitev pa tudi isti dan, istočasno z volitvijo še dveh drugih poslancev iz iste kurije v svrhu popolnitve mandatov poslancev Angela Dadelona in Avgusta Tomasija. Volišče je mesto Poreč.

p Dvorna vest. Prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Hohenberg se nastaneta dne 23. t. m. v Miramaru za daljšo dobo.

p Tržaško židovstvo se lepo razvija dalje; tržaško nemštvo je pokrito z židovskim klobukom in ves ta avstrijski patriotizem tržaških Nemcev, s katerim delajo v lavnosti reklamo zase, je v veliki meri židovska špekulacija, ki se jim dobro obrestuje. Saj imajo skoro pri vseh velikih trgovskih podjetjih glavno besedo, tako zlasti tudi pri od države bogato subvencioniranem avstrijskem Lloydju; zadnji čas je, da se začne tudi s strani slovenske politike obračati večjo pozornost temu. od ljudskega denarja podpiranemu podjetju in njega obrestovanju, pri katerem — upajmo vsaj — ne trpi nobene škode njega židovsko ravnanje. »Kikeriki« objavlja inserat »Avstrijskega Lloydja« pod zgledom: »Reele christliche Firmen«, kar se v tem listu kaj prijetno čita.

p Nacionaliziranju» trgovskega brodarstva se v občini na Tržaškem ne nasprotuje, seveda, ako se bo smatralo pod tem nacionaliziranjem tudi to, da avstrijskim domačim paroplovnim družbam slovenski jezik ne bo »lingua sconosciuta«, kar je, kakor nam zatrjuje »Edinost«, slovenski jezik. »Austro-Amerikani«. Razvoj domačega brodarstva ima tudi za priprosto ljudstvo velik pomen, kajti ti morski velikani, ki se spuščajo v morje iz domačih ladjedelnic, ne nastanejo kar čez noč, ampak zahtevajo dela — in delavcev; vsled tega pa ostane lahko precej zaslužka doma.

p Imenovanje. Stavbni svetnik pri državnem stavbnem uradu za Primorsko, Hugon Rudan, je imenovan za višjega stavbnega svetnika.

p Zavarovanje delavstva v pomorskem obratu se bliža ugodni rešitvi; škoda, da bo zavarovalni obrat v tujih rokah.

p Nov koledar uvaja »Edinost«, trdeča, da je bil predpust prekratek in da ga je treba s plesi — ki spadajo med narodne tradicije kot pri judih obreza — v imenu milega nam slovenskega naroda podaljšati.

p Strahovit samoumor. Včeraj dopoldne okoli 11. ure je videl neki kmet Andrej Gerdol, da se vali dim iz gozda na hribu za domobransko vojašnico v Rocolu pri Trstu. Ker se mu je stvar zdela sumljiva, je šel gledat, kaj je. Ko je prišel bliže, je ugledal na tleh možko truplo, ki je gorelo, okoli njega pa tudi vse grmovje v ognju. Kolikor se je moglo dognati dosedaj, je nesrečnik, ki je na tak strahovit način končal svoje življenje, moral biti človek, ki ga je revščina prignala do samoumora. Črevlji, ki niso zgoreli, so bili zelo raztrgani. Samoumorilec si je najprej polil vso obleko s petrolejem. Našli so namreč v bližini dve steklenici, v katerih so bili še ostanki petroleja. Najbrž se je ob enem, ko si je užgal obleko, tudi ustrelil, kajti v bližini so našli tudi nekaj revolverskih patron. Kdo je bil samoumorilec, se še ni moglo dognati, ker je truplo popolnoma ožgano. Na glavi je videti tudi precejšnja poškodba, najbrž vsled padca.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Strahni boj v Mehiki. — Posredovanje Severne Amerike.

Dne 12. t. m. ob 9. uri zvečer je boj pri Mehiki nekoliko ponehal. Diaz vodja vstaje, je nekoliko napredoval in je mesto bombardiral. Madero se ni izgubil upanja, da vstaje premaga in je med bombardiranjem delal v svoji palači. Tekom dveh dni je bilo ubitih 300, ranjenih pa 1200 oseb. Iz ječ je ušlo 3000 jetnikov, ki so plenili. Več hiš so vstaji zažgali. Nemiri so tudi v Verakrucu izbruhnili. Ubita je bila v Mehiki tudi neka Američanka. »Lokalanzeiger« poroča iz New Yorka: V Verakruc so odposlali 2500 mornariških vojakov, ki jih takoj izkrcajo, če bo potrebno kako poslaništvo ščititi. Za vsak slučaj je 35.000 mož pripravljenih. V sredo se je v Mehiki boj nadaljeval. Ubit je bil Amerikanec Weiss in dve Američanki. Angleško poslaništvo je več krogelj zadelo.

Štajerske novice.

š Umrj je v Trbovljah zlatomašnik gospod Erjavce. Pogreb bo v soboto ob pol 10. uri dopodne.

š Novo delavsko gibanje na Spod. Štajerskem. Iz Maribora. V nedeljo, 9. t. m., se je vršilo v Kamnici pri Mariboru dobrouspelo zborovanje viničarjev in kmečkih delavcev. Sklenilo se je ustanoviti skupino Jugoslovan. Strukovne Zveze. Ivolili se je že pripravljati odbor. Na shodu sta govorila poslanec dr. Korošec in Franjo Zebot. — Prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m., pa se vrši delavsko zborovanje v Mariboru. Dela se za ustanovitev skupine Jugoslovanske Strukovne Zveze za Maribor. Če kje, je na Štajerskem organizacija delavstva, posebno viničarjev in kmečkih delavcev, nujno potrebna.

š Okolica Celje. Dopisnik »Slovenskega Naroda« po svoje izkorišča izkorišča izstop dr. Benkoviča iz občinskega odbora na podlagi neresničnih trditve. Pribijemo le to, da ima dr. Benkovič kot davkoplačevalec vsakako še vedno pasivno volilno pravico; gotovo je značilno za nestrpnost liberalcev, če se mu je hotela odrekati na podlagi nedokazane trditve dr. Ambrosistha, predno se je stvar uradno preiskala. Pa tudi postopanje od Slovencev skupno izvoljenega župana Fazarinca je obžalovanja vredno, ker pri vsaki seji mirno dopušča izgrede nemške manjšine, tako da je seja večkrat podobna kakor judovski šoli. Dr. Benkovič je županu takoj naznanil, da ni voljan prenašati njegovega nemožnega postopanja, tem bolj, ker je župan izvoljen z zaupanjem vseh slovenskih odbornikov, in je svoje mesto kot odbornik odložil, dodavši, da je svoje somišljenike itak že večkrat prosil, naj ga odveže tega mandata, katerega vsled drugih javnih poslov pogosto ne more izvrševati. To je resnica, vse drugo pisarjenje je izrodek liberalnega strankarstva, ki ne bode obrodilo dobrega sadu za Slovence v okoliški občini. Na mesto dr. Benkoviča je vstopil v občinski odbor njegov namestnik g. Miloš Levstik.

š Naša kri v Mariboru. Prihodnjo soboto, dne 15. februarja, zvečer ob 8. uri se bo v Mariboru v dvorani Kat. delavskega društva, Flössergasse št. 4, predstavljala Finžgarjeva igra »Naša kri«. Kot igralci nastopijo mariborski »Orli«. Vabimo k predstavi vse naše somišljenike v Mariboru in okolici.

š Volitev župana. V Negovi pri Gornji Radgoni je bil za župana izvoljen naš pristaš g. A. Kozar. Dosedaj je bil župan — štajerčijane.

š Duhovniške izpremembe. G. A. Musi, ki je bil radi boleznj začasno upokojen, pride za kaplana na Polzelo.

š Iz politične službe. Namestniški tajnik dr. Rudolf Breschar v Celju

je poklican v službo v notranje ministrstvo.

š Iz šolske službe. Deželni šolski svet štajerski je v svoji zadnji seji dne 8. t. m. definitivno namestil sledeče: prov. učiteljico Nežo Pirce iz Ksaverja v Lavantinski dolini ravnotam; prov. učiteljico iz Guž, Emo Lilek, v gotovljah; prov. učitelja iz Sv. Jederte pri Laškem, Franceta Brglez, ravnotam; prov. učitelja iz Letuša, Maksa Wudler, na okoliški šoli v Laškem; prov. učiteljico iz Zgor. Ponikve, Frančiško Bizjak, ravnotam; prov. učitelja iz Tezne pri Mariboru, Ludovika Labokoscheg v Pobrežu; prov. učiteljica v Leifersberk-Karčovina, Marija Wernitznigg, ravnotam; prov. učitelja iz Apač, Janeza Pestitscheg v Studencih pri Mariboru; prov. učitelja iz Leifersberka-Karčovina Ernesta Fallent, ravnotam. Prov. učitelj celjske okoliške šole, Martin Stanete, je imenovan za pomožnega okrajnegaokrajnega učitelja za okraj Celje; definitivna učiteljica iz St. Lovrenca nad Mariborom, Adela Wantur, je premesčena v Šmarje pri Knittenfeldu.

š Odstopil je nemško-nacionalni župan Albert Stiger v Slovenski Bistrici.

š Na mater streljal. V Kavčah pri Šostanju sta prišla enega zadnjih večerov pijana domov brata Peter in Jernej Napotnik. Začela sta z materjo prepir. Peter se je tako razburil, da je snel s stene puško in hotel ustreliti z njo mater. Ta je zbežala k sosedu. Sin je streljal za njo, ne da bi jo bil zadel. Nato sta z bratom razbila doma vse pohištvo in vse kar je bilo v hiši in napravila čez 800 kron škode. Surova sinova so naznanili oblasti.

š Ukradena svinje. Posestniku Fr. Kaučiču v Radgonski okolici so neznan zlikovec ponoči ukradli dve svinji. Tatov še niso izsledili.

š Oči in sin. Iz Kozjega poročajo: Med posestnikom Martinom Zagarjem in njegovim 17letnim sinom je te dni vsled neke malenkosti nastal prepir in nazadnje pretep. Oče je bil tako razburjen, da je sina udaril s kladivom tako hudo po glavi, da je sin dobil težko rano in so ga morali spraviti v bolnišnico v Krško.

š Radi izdelovanja klobas in sličnih jestvin iz mesa poginolihi prašičev je bil pred meseci aretiran v Gradcu prekaževalec Farendla, ki se je pa v zaporo obesil. Predvčerajšnjim so stali pred sodiščem radi takrat odkritih stvari sin samomorilca Franc Farendla, ki je bil obsojen na tri tedne zapora, neki Franc Bruder, ki je dobil šest tednov in neki Leopold Kinper, ki je dobil deset dni zapora. V Urdombu na Ogrskem so te dni aretirali trgovca s prašiči Samuela Grossa, ki je Farendli pošiljal poginole prašiče. Pri tej priliki so v poslovanju tega trgovca odkrili nečuvstvene stvari.

ZBLIŽANJE AVSTRIJE IN ITALIJE.

»Nouvá Antologia« objavlja članek o mednarodnem položaju, v katerem se peča tudi z obnovitvijo trozevje. List naglašja, da so se razmere med Avstrijo in Italijo jako izboljšale. Avstrija je ob vojski v Tripolisu lojalno postopala. Italija jo bo zato glede na Srbijo in Albanijo podpirala. Razmere med Avstrijo in Italijo bodo pa postale še bolj intimne in bosta državi tako spojeni, kakor sta že Avstro-Ogrska in Nemčija. V Adriji morata obe državi skupno sodelovati.

SRBSKO KONKORDATNO VPRAŠANJE.

Srbski minister bogočastja je sestavil komisijo pod vodstvom bivšega justičnega ministra Gjuričiča, ki bo študirala konkordatno vprašanje.

RUSIJA SVARI KITAJSKO.

Ruski poslanik v Pekinu je dobil nalog, da naj kitajsko vladu opozori, da naj več ne zbira vojaških čet v Cicičaru, ker so ruski trgovci vznemirjeni.

Ljubljanske novice.

Ij Nova Ljubljana. Komisija občinskega sveta za regulacijo sveta do sv. Križa je imela včeraj sejo, v kateri je razsojala o sedmih načrtih, ki so še ostali v tekmi. Prvo nagrado 1000 K dobi stavb. inženir Heide v Nauenu pri Berolinu, ki projektira novo Ljubljano, odeto v sence zelenih drevoredov — na velikih cestah projektira drevorede sredi ceste — v stranskih ulicah pa je gledal na to, da nimajo dolgočasnosti ravnih črt, ampak zanimive zaokrožitve vogala s pomoli, terasami itd. Do novega pokopališča ima z Dunajske ceste lepo izpeljano široko cesto z dvema drevoredoma in veliko promenado v sredi. Drugo nagrado (600 K) je dobil Ljubljancan arhitekt v Monakovu Fric Schmiedinger, sin tukajšnjega notarja g. dr. Schmiedingerja za svoj načrt »Progressus«, tretjo nagrado (400 K) je

dobil načrt »Salus publica« W. Schweigler & Bequelin v Düsseldorfu. Načrt Gustava Meiningtona pl. Lerchenhala se odkupi, če ga da za 200 K, načrtoma »Zukunftsbild« in »Suum cuique« se je izrekla pohvala. Pripomniti je, da izmed vseh načrtov za Ljubljano ni nobeden direktno izpeljiv. V slučaju potrebe bo moral mestni stavbeni urad iz resnih načrtov kombinirati.

Ij Žrtve svojega poklica. — Strojvodja Kasch umri. Poročali smo včeraj, da so ob katastrofi na progi južne železnice med Zagorjem in Savo, potniki osebnega vlaka bili vsi rešeni — ponesrečil se je samo eden: strojvodja osebnega vlaka Josip Kasch, ki je v trenutku katastrofe z nadčloveškimi silami kot pravi junak delal, da reši vlak in potnike. Nase ta vrli mož ni nič mislil, mislil je samo na zaupane mu potnike. Rešil je potnike, rodbine potnikov ga blagoslovljajo, on sam je pa včeraj zvečer po operaciji, ki je pokazala, da ima raztrgana jetra, v deželni bolnišnici zatisnil oči za večno. Umrj je kot junak. Trpel je strašno. Do zadnjega trenutka je bil pri popolni zavesti. Dihati je mogel le umetno s kisikom. Zdravniki so poizkušali vse, da ga rešijo, vse je bilo zaman. Nesrečna soproga in okeu pet let stara hčerka sta obupani drhteli za dragoceno življenje svojega ljubljence — s pogledom na svojo soprogo in hčerko, ki sta stali ves čas smrtnega boja ob njegovi postelji, se je ločil od življenja. Predno se je poslovil od sveta, je udano sprejel zakramente za umirajočega. Kakor čujemo, umrli Kasch ni bil strojvodja osebnega vlaka ki je predvčerajšnjim vozil, nesrečni slučaj je hotel, da je nekega svojega tovariša nadomeščal. Njegovo truplo jutri prepeljejo v Maribor. Pokoi plemenitemu možu!

Ij Koncert Slovenske Filharmonije. V nedeljo dne 16. t. m. priredi Slovenska Filharmonija pod vodstvom kapelnika g. C. M. Hrazdira, velik ljudski koncert v Unionovi dvorani pri pogrnjenih mizah. Spored priobčimo jutri. Začetek koncerta ob 8. uri zvečer; vstopnina 60 vin.

Ij Iz gledališke pisarne. V soboto dne 15. februarja se ponovi opera »Madame Butterfly« za nevar. V nedeljo popoldne velika tujska predstava opere »Orfeus v podzemlju« (izven abonementa), lože nevar; v nedeljo zvečer prvič v sezoni Schwaigerjeva tragedija iz dijaškega življenja »Red iz pravosti«. V vlogi dijača Feliksa debutira g. Josip Šest. Režira gospod Skrbinešek. Prihodnji teden opereta »Graf Luksemburški« z gospodom Jičičem iz Trsta kot gostom.

Ij Projekcijski večer priredi Slov. plan. društvo v sredo, dne 19. t. m. v dvorani »Mestnega doma«. — Kazale se bodo slike iz najbolj znanih in priljubljenih krajev Kamniških planin, Karavank in Julijskih Alp. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 20 vin., dijači prosti. V svrhu pokritja stroškov, se preplačila hvaležno sprejmejo.

— Iz »Društva inženirjev«. Vsi gg. člani, ki so prevzeli sestavljanje abeced za Jugoslovansko Enciklopedijo se prosijo, da jo izročijo odseku v petek na društvenem večeru.

Ij Aretacije. Od včeraj do danes zjutraj je policija spravila v varnost sledeče osebe: Delavec Ivan Zabjek iz St. Lenarta je bil aretovan, ker je na sumu, da je na klavnici iz žepa ukradel mesarju Chalupniku 24 K 52 vin. Služkinja Julijana Habjanova, rojena 1876 v Hieflauu ter pristojna v Kamnik, je pred kratkem prišla v Ljubljano iskat službe in se naselila v »Zavodu sv. Martec«. Ko je odšla v službo, so tri tam stanujoče služkinje pogrešile precej obleke in je sum padel edinole na Habjanovo, ki je bila včeraj izsledena in aretovana. Delavca Antona Semrajc, roj. 1852 v Tomačevem, in Marija Repanškova iz Podbrške pri Kamniku imata za mesto prepovedan povratek, a se kljub temu še vedno povračata nazaj. Včeraj ju je policija posamezno zasačila in aretovala. Zaradi postopanja je bila aretovana Ana Hafenrichterja iz Dunajskega Novega mesta Poleg teh je na južnem kolodvoru službujoči nadstražnik Jak. Pržan aretoval tudi Franceta Kmetiča iz Razdrtega in Andreja Manceta iz Lukovice pri Delnicah, ker sta se hotela izseliti v Ameriko ter se se tem odtegniti vojaški dolžnosti, kar se jima pa ni posrečilo. Med vsemi aretovanci je bil najboljši nek Matija Pintar s Koroškega, kateremu so že dokazali, da je v lovil in pokradel pri neki stranki v Karunovi ulici, o čemer smo že poročali. Zanimivejši o tem možakarju priobčimo pozneje. Vse aretovance je policija po izvršeni predpreiskavi izročila pristojnemu sodišču.

Rupite le vždalice: O borist obmeim Sloveem!

Iz slovanskega sveta.

sl Umri je češki pisatelj M. A. Šimáček. Njegov sin je bil lani član slovanskega gledališča v Ljubljani.

sl Nova Vojnovičeva drama »Ker velevali tako hočejo«, bo predstavljana najprej v Pragi in Parizu. Drama je nova epopeja osvobođenja Balkana.

Poljski narodni sklad. Iz Lvova se poroča, da je poljski narodni svet izdal oklic, ki Poljake poziva, da naj prispevajo v sedanjem resnem času za narodni sklad, ki se mora v taki višini nabrati, da bo odgovarjal sedanjemu resnemu trenutku in moči poljskega naroda. Vsak Poljak naj narodnemu skladu po svojih močeh prispeva.

Izpod madžarskega jarma. Pred osmimi meseci so podali nekateri Slovaki v Vrbovcu prošnjo, da bi se dovolila pravila »Čtenaški spolek«. Ali madžarska vlada jim je prošnjo zavrnila, češ, da prosilci ne nudijo dovolj poročila, da društvena uprava ne bo delovala v dosegu ciljev, ki so navedeni v pravilih in češ da društvo ne bo moglo radi tega uspešne delavnosti pokazati. Ubogo slovaško ljudstvo, kako dela s tabo kruti Madžar!

Poljaki za Jaroslava Vrchlickega. Te dni je priredilo poljsko »Towarzystwo slowianskie« v Krakovu časten večer v proslavo velikega češkega pesnika Jaroslava Vrchlickega. Na godbenem programu so bile skladbe dr. A. Dvořaka, J. Nováka, B. Smetane, Hoffmeistera, Bendla, Treglerja in Škroupa. Deklamirali so Vrchlickega pesmi, namreč »Češke balade« v prevodih: Miriama, Grabovskega in Konopnicke. Iz Plzna je bil poslan gojiteljem slovanske vzajemnosti brzojavni pozdrav.

Bulgarska častnika v Šleziji. V Priesnicevem sanatoriju v Gröfenberku v Šleziji sta se zdravila dva bulgarska častnika, namreč Atanas Kalinov in pa Ivan Filipov. Ko se je vojska med balkanskimi zavezniški državami in Turčijo iznova vnela, sta častnika ostavila sanatorij ter pohitela med grom topov in točo svinčenk.

Karol Salva, navdušen zagovornik Slovakov, umri v Ameriki. Te dni je umrl v Klevelandu navdušen slovaški narodni delavec Karol Salva. Rajni je storil za zatiranje slovaško ljudstvo mnogo, mnogo. Prvotno je bil učitelj v Klenovcu (v Gemeru) in Sielnici (v Lipovu). Ker je bil iz prepričanja Slovak, je kmalu izgubil učiteljsko službo. Nato je v Ružomberku ustanovil tiskarno ter začel z Antonom Bielekom vred izdajati »Slovenske Listy«. To je bil prvi časnik, ki je delal propagando za češko-slovaško vzajemnost, katere prvi označevalec pa je bil Karol Salva sam. S Kalalom vred je izdal tudi češko-slovaški besednjak. Salva je bil tudi večletni sotrudnik lista »Dom a Škola«. »Slovenski Listy« so bili glasnik nove dobe na Slovaškem ter so dosegli za urednika Milana Hodži svoj višek. Kakor založnik je bil Salva jako podjeten, ali sreča mu ni bila mila. Izpod madžarskega nasilja je šel za drugimi Slovaki v Ameriko. Na stara leta se je posvetil bogoslovnim študijam. Prebil je župniški izpit in dve leti nato je bil imenovan za župnika v Klevelandu. Rajni si je zagotovil hvaležen spomin v zgodovini češko-slovaške vzajemnosti.

Za ohranitev slovaščine v evangelijski cerkvi na Ogrskem. Evangelijska slovaška starejšinstva: lipovsko, oravsko, turčansko, trenčansko in nitransko so na posvetovanju v Žilinu sklenila izdelati spomenico, ki jo bodo poslala sinodalnemu odboru evangelijske cerkve. V spomenici bodo tolažili želje in tožbe nemadžarskih evangelijscev, bodo prosili za enakopravnost ter protestirali proti madžarskemu šovinizmu, ki se godi v cerkvi. Slovaški evangelijski prosijo, da bi bilo kanonično prepovedano cerkveno zatiranje kateherina narodnost enakopravnost, to je, da bi imela slovaščina, madžarsčina in nemščina ista jezikovna pravica, da bi se cerkev odrekla vsakemu političnemu pritisku, da bi se ne preganjal ljudje zaradi narodnosti. In če bi se vse to ne izpolnilo, naj bi se cerkev po narodnosti razdelila. Opravičeno zahtevajo Slovaki, da se časti in moli Bog po njih cerkvah v slovaščini ter da so deležni božje besede v materiščini, saj velja pri Bogu slovaški očenaš ravno toliko kakor usiljevan madžarski očenaš, čeprav naduti Madžari to drugače mislijo.

Poštna zveza Srbije s Primorjem. Srbija odpravlja sedaj denar za vojaštvo in vse druge poštno pošiljke v Primorje preko Soluna, odkoder se na grških ladjah prevažajo v Drač in Leš. Iz Beograda v Drač potuje pošta deset dni.

Poljski pesnik Vladislav Belza mrtev. V Lvovu je umrl pesnik in tajnik knjižnice Osolinských Vladislav Belza v starosti 66

let. Rajni je bil urednik poznanskega časnika »Tygodnik Wielkopolski«. Belza je bil organizator lvovskih literarnih društev. Spisal je več knjig, zlasti za nežno mladino. Njegova dela so prevedena tudi na druge jezike. Na češki jezik ga je spretno prevajal Jan Nečas. Spominjamo se, da smo brali Belzovo ime tudi v našem »Vrtcu«. Vladislav Belza je zavzemal prvo mesto med svojimi vrstniki-pesniki.

Črne koze na Srbskem. Na Srbskem je vsega vkup obolelo na črnih kozah samo 14 oseb, od teh štiri v Beogradu. Noben obolelih ni bil cepljen proti kozam. Da se bolezen vkljub veliki nevarnosti ni razširila, je zahvaliti dejstvu, da se je cepljenje strogo izvedlo. Med turškimi vjetniki je bilo več slučajeve črnih koz.

Slovaki proti vladni volilni reformi. Prihodnje nedeljo bodo sklicali Slovaki protestne shode v Turi, Sv. Martinu in v Modri, kjer bodo protestirali proti vladni osnovi o volilni reformi. Naslednji protestni shod ogrskih Slovakov se bo vršil v Ružomberku.

Ženski vestnik.

250.000 mark za žensko izobrazbo. Mestni občini Hirschberg je neka dama zapustila 250.000 mark pod pogojem, da se z Veliko nočjo 1913 »riklopijo tamošnjemu dekliškemu liceju realnogimnazijalni kurzi. Ministrstvo je osnutek zavoda že dovolilo.

Ženske v občinski upravi. V Vratislavi je bilo v kuratorij mestne bolnišnice izvoljenih več ženskih članov s pravico glasovanja. — Na mestnem uradu za pravna pojasnila v občno komisariatu v Kolínu je s 11. januarjem t. l. nastavljena tudi ena juristinja.

Ženske v stanovanjskih komisijah na Nemškem. Magistrat mesta Berlin-Schöneberg je na občinski zastop vložil predlog za osnutek mestnega nadzorništva za stanovanja; vodstvo se poveri ženski. Enak predlog se pripravlja v Berlinu, kjer se istotako nastavi ženska nadzornica.

Ženske v državnem šolskem svetu. V državno šolsko deputacijo sta bili v Bremen izvoljeni dve učiteljici s posvetovalnim glasom.

Ženske v odvetniškem poklicu na Ruskem. Sedaj je tudi komisija ruskega državnega sveta sprejela zakonski načrt, s katerim se ženstvu dovoljuje izvrševanje pravnega zastopstva.

Ženska lončarski mojster. V Bremen je neka žena napravila izkušnjo za lončarskega mojstra.

EJUB SABRI BEJ.

Med turškimi častniki, ki so se po bitki pri Bitolju podali, zavzema najodličnejše mesto Ejub Sabri bej, major v pokoju. Sabri bej je bil zadnje leto glavni tajnik in faktični predsednik mladoturškega odbora v Carigradu. Ko je izbruhnila vojna, je zbral bataljon prostovoljcev in se boril proti Srbom. Po zavzetju Bitolja ni hotel bežati, marveč se je podal. »Na sablji ste izgubili, na sablji ste dobili!« tako je rekel srbskim častnikom, katerim se je predal. S Sari bejem srbske oblasti izredno obzirno in lepo postopajo, ker se ri le v boju obnašal kot junak, marveč je tudi sicer izobražen in pošten mož. V Carigradu čaka nanj družina, ki ji je on edina opora.

Razne stvari.

Iznajditelj pisalnega stroja umri. V St. Avgustinu, Florida, je umrl te dni James Bartlett Hammond, iznajditelj prvega rabnega Hammondovega pisalnega stroja. Rajnik je dosegel 74 let. Pisalni stroj je izumil leta 1880.

Milijonska ustanova. Berolinski bankir Bleichröder je ob svoji 60letnici določil en milijon mark za zgradbo okrevališča, namenjenega poštenim in potrebnim osebam.

Cena kavi padla. Na borzi v Hamburgu je padla cena kavi od 69 in pol na 63 $\frac{1}{2}$ feniga za funt. Cena je padla zaradi boja Amerike proti brazilskemu trustu kave. Ameriška vlada je namreč ukazala prodati približno 900.000 vreč kave, last trusta, ki se je v Severni Ameriki nahajala.

Tožba radi očetovstva na Francoskem dovoljena. Z novelo h Code civilu, ki je z novim letom stopila v veljavo, je na Francoskem odpravljena prepoved tožbe radi očetovstva, a le za gotove slučaje.

Tri osebe se v gnojnici zadušile. V Langenrainsdorfu na Saksonskem je padel v gnojnico kmet Friedrich in se je zadušil. Sin in hlapec, ki sta ga hotela rešiti, sta se tudi zadušila.

Brezžična brzojavna zveza med vzhodno in zapadno obalo Južne Amerike. Nemško društvo za postavljanje brezžičnih brzojavov dovršuje svoja

dela za brezžično brzojavno zvezo med peruanskim glavnim mestom Lino in Iquitosom, ki je glavna točka trgovine z gumijem. Dela se z ogromnimi težkimi, ker sta mesti oddaljeni 1500 km drugo od drugega in leži med njima neizmeren pragozd ter 3000 m visoke kordiljerske gore. Postaviti so morali najprej več vmesnih postaj in šele nato se je začelo delo za neposredno zvezo med obema glavnima postajama. Sedaj se med peruansko in braziljsko vlado vrše dogovori, da se brezžična brzojavna zveza podaljša do mesta Manaus.

Senzacionalno odkritje profesorja Ramsaya. Londonski profesor Ramsay je že več let delal poizkuse s pol grama radium-bromida, katerega mu je posodila dunajska akademija, da bi baker spremenil v litij, silicij, titanij in cirkonij, torij pa v ogljik, kar mu je srečno uspelo. Pri preiskavi razbljenih Röntgenovih žarkov je pa v ceveh našel sledi helija, o katerem ni vedel, od kod naj bi bil prišel. Profesorja Norman Collie z londonskega University College in Patterson z leedskega vseučilišča, ki sta delala enake poizkuse, ne da bi bila drug za drugega vedela, sta končno dognala tole: Če se katodni žarki spuste skozi vodik, se v vodiku v ceveh v precejšni množini pojavi neon, na čegar mesto stopi helij, ako se pogoji na gotov način menjajo. Prof. Ramsay izvaja iz tega pojave naslednje zaključke: Ali se aluminijeva katoda ali kaka druga v cevi nahajajoča se prvina spremeni v neon in helij, ali pa se vodik sam spremeni. Mogoče je pa tudi še tretji slučaj, ki bi pomenil postane k prvini iz elektrike. Na vprašanje, da-li ne bo nekega dne mogoče celo zlata iz svinca napraviti, je prof. Ramsay odgovoril: »Mogoče!« Vendar pa bi bili najbrže proizvodni stroški veliko previsoki. Glavni pomen Ramsayevega odkritja leži v tem, da se zdi dokazano, da je mogoče tudi s pomočjo elektrike doseči iste uspehe kakor z radijem.

Brzojavni drogovi kot barometri. Ameriški profesor A. Field se je posvetil proučevanju šumenja brzojavnih drogov. Dolgo časa je vladalo mnenje, da ta šum povzroča vibracija brzojavnih žic vsled vpliva vetra in zračnih struj. Proti temu pa govori dejstvo, da se čuje šum tudi ob najtišjem vremenu. Kasneje so mnogi preiskovalci iskali vzroka šumu in brenanju brzojavnih drogovi v atmosferskih razmerah, češ, da nastaja šum vsled stalnega stiskanja in širjenja žic ter je torej posledica vremenske, oziroma temperaturne izpremembe. Toda tudi ta teorija je pomanjkljiva, ker bi bile za vsako močnejše stiskanje in širjenje žic potrebne tako močne izpremembe temperature, kakor jih sploh ni. Profesor Field je baje sedaj dognal, da imajo brzojavni drogovi barometrične lastnosti. Brenanje — tako pravi — večkrat menja svojo silo in tudi značaj glasnin iz teh izprememb je mogoče sklepati na vremenske izpremembe. Ako je šum brzojavnih drogovi n. pr. zamolkel, potem se lahko z gotovostjo pričakuje, da se bo vreme v par dneh izpremenilo; ako je pa šum oster in jasen, potem nastopi izprememba že tekom par ur. Prof. Field izvaja ta pojav iz akustičnih vibracij brzojavnih žic. Te vibracije prihajajo iz zemlje skozi droge v žice izvirajo pa iz karakterističnih vibracij zemeljske površine, ki jih zabeležijo seizmografi. Brzojavni drogi so torej primitivni barometri, ki se jih lahko vsak posluži.

Nemški cesar Viljem in alarm v Strassburgu. Poročali smo, kako je bil Strassburg potegnjen z naznanilom o prihodu nemškega cesarja. Nemški cesar je jako nevoljen radi tega alarma. Rekel je: Gospoda v Strassburgu menda ne čita časopisov. V časopisih je stalo da na ta dan drugam potujem.

Roparski napad v trafikli. 7. t. m. popoldne je prišel v dunajsko trafiklo Fünfhaus, Golschlagstraße 32, neki mlad mož in zahteval cigarete in vžigalice. Ko je 64letna prodajalka Marija Nowotny odprla predal za denar, je fant potegnil mizarsko kladivo in jo dvakrat udaril z njim po glavi. Na njene klice na pomoč je napadalec pobegnil, toda začeli so ga tako preganjati in ga kmalu ujeli. Roparski napadalec je 23letni mizarski pomočnik Jožef Vitouc.

Radi samoumorov zabranjen dostop na zvonik v Moskvi. Kremeljski zvonik »Ivan Veliki« so oblasti za občinstvo zaprle, ker se zadnje čase zelo množe samoumori s skokom z visokih zgradb. Ker je razgled s tega zvonika na Moskvo prekrasen, bi bilo pač umestnejše, da bi samoumore preprečili s kako napravo, n. pr. mrežo, kakor se je to že davno zgodilo v Rimu na glasovitem »zidu samomorilcev«.

S svojo krvjo rešil človeško življenje. Iz Prage poročajo o izredni požrtvovalnosti do bližnjega in obenem o zanimivi operaciji. Delavcu J. je povila žena dvojčka, ali videlo se je, da bo porod težak in ob veliki izgubi krvi, tako da je bila žena med življenjem in smrtjo. Po mnenju zdravnikov jo je bilo mogoče oteleti le s tem, da se ji nadomesti izgubljena kri. Njen mož bi bil izvestno pripravljen ženo pri življenju ohraniti s svojo krvjo, ali niso ga utegnili več obvestiti o nevarnosti, ker je imela žena zdajpazdaj ugasniti. Tedaj se javi medicinec Volin, da je pripravljen drage volje, podvreči se operaciji za umirajočo ženo. Rečeno, storjeno. Operacija je uspela. Bolnica in dijak se dobro počutita.

Praznovorni D'Annunzio. Italijanski pesnik D'Annunzio, ki se je v svojih politično-pesniških proizvodih tako petelinil, se boji — številke 13. Pravi, da letošnje letnice nikoli ne izpiše, marveč napiše takole: 1912 + 1. Takle moderen duh se torej ne boji ne pekla ne nebes — ampak — številke 13.

Idrijske novice.

i Resolucija, sklenjena po temeljitem pretresu vseh momentov glede premestitve idrijske realke v Ljubljano na občnem zboru političnega društva dne 9. t. m. do naših poslancev s prošnjo preprečiti morebitno nakano, se glasi: 1. Deželno stolno mesto Ljubljana ima že od sedaj toliko javnih naprav, deželnih in državnih uradov ter šol, da je nujna potreba in pravična dolžnost ozirati se na druge kraje, posebno na mesta s takim davčnim prispevkom, kakor je Idrija. Za deželo Kranjsko bi bila največja krivica, ako bi se vedno in vselej le Ljubljana upoštevala, ostali kraji pa zanemarjali. — 2. Mestna občina idrijska je za realko zgradila svoje poslopje in se zadolžila s 335.000 kron, od katerih bo plačala 231.150 kron obresti, skupaj torej 566.150 kron. Ker se je od te vsote do leta 1913 plačalo okroglih 174.000 kron, ostane še dolga 392.150 K, od tega dve tretjini obresti. — 3. To nezno breme si je mesto Idrija naložilo v trdni nadi, da postane c. kr. realka stalna dobrota mestnemu prebivalstvu in je Idrija v to svrhu skoraj 10 let plačevala vzdrževalne stroške za osebo, kurjavo, učila in druge potrebščine z letnim zneskom 40.000 kron, kar je v doledni dobi do podržavljenja nekaj stotisočev veljalo in še danes velja, ker razen profesorskega zbora, učil in nekaj drugih stvari, mestna občina zavod še danes zavod vzdržuje. — 4. Od vseh teh bremen ima uprav mesto Ljubljana precej haska, ker je posojilo najeto pri ljubljanski mestni hranilnici za dobo 26 let, in ga bode treba istemu mestu plačati, ki bi rado danes Idriji realko odvzelo. — 5. Realni zavod je postal v teku časa mnogim dijaškim družinam stalen vir dohodkov, in ker se te družine trudijo, da tudi strogo vrše od zavoda stavljene pogoje, bi pomenilo ubijanje prebivalstva, ako bi se jim odvzeli dohodki, ki so si jih priborili z ogromnimi žrtvami. — 6. Ostalo bi sedanje poslopje brez vsake porabe, ker bi se privatnega kupca ne dobilo, mesto pa poslopja rabiti ne more. — 7. Vprašanje o stanovanjski mizeriji je pretirano, ker stanovanj tudi drugod primanjkuje in ni slišati, da bi dotične oblasti hotele radi tega svoje šole, zavode ali urade premestiti. Sploh pa se mesto in prebivalstvo trudi tudi v tem oziru nedostatke odpraviti, ker je dvoje prav lepih prostornih in par manjših stanovanj še na razpolago, mestna hiša št. 509 se pa tudi lahko za nekaj profesorskih stanovanj priredi, kar je S. L. S. vedno poudarjala. — 8. Če število dijakov pada, naj se raje zavod premeni v realno gimnazijo. Že sedaj puste nekaterisvoje dijake realce poučevati v latinskem jeziku. Idrijski dijaki, ki so sedaj v gimnazijah, bodo radi prestopili v domači zavod, iz okolice pa se bodo ljudje potem bolj oprijeli. — 9. Idrija ima mnogo družin s stalnimi, vendar ne s tako izdatnimi dohodki, da bi mogli svojo deco izven mesta šolati. Ker pa ne morejo dobiti vsi pri rudniku potrebnih služb, starši pa sami nimajo posestva, je pač umešno, da se jim omogoči boljša izobrazba v domačem kraju, ker si je zunaj pridobiti ne morejo. — 10. Skrbeti je treba tudi za bodočnost prebivalstva, da si mesto tudi tedaj vsaj skromen obstanek in razvoj omogoči, ako bi rudnik v dolednem času opešal. Saj je Idrija svoj čas celo pasivne rudike rudnike s svojimi dohodki podpirala, n. pr. Pribram, ki ima celo rudarsko akademijo, četudi je cela desetletja z zgubo delal. Čemu bi nam torej skromne realke ne privoščili? — Iz vsega tega je razvidno, da pomeni premestitev realke pravo katastrofo, ne glede na to, da je nameravana premesti-

tev le nerodna želja nekaterih oseb, ne pa skupnega ne ljubljanskega, ne idrijskega prebivalstva.

Teleonska in brzojavna poročila.

TURČIJA PRIZNAVA SVOJE NEVSPEHE.

Carigrad, 14. februarja. Glasom avtentičnih vesti se je poizkus Enver bega, izkrcati se z 20.000 možmi pri Rodostu in Sarköju ponesrečil. Izkrcevalne čete so zadele tam na številno močnejšega sovražnika, se morale umakniti in se zopet vkrcati. Vojno poveljstvo namerava zdaj te čete odposlati v mesto Gallipoli.

BULGARSKO POROČILO IZ ČATALDŽE IN GALLIPOLIIJA.

Sofia, 14. februarja. 12. t. m. so se na čataldžki črti vršile samo praske med predstražami. Na Gallipoliju se sovražnik pri Bulairju utrjuje, ne da bi napadal. Pri begu Enver bega ob izkrcevalnem poizkusu pri Sarköju so Turki iz jeze pomorili 150 kristjanov, največ žensk in otrok.

BULGARSKA VEST O NOvem IZPADU ŠUKRI PAŠE.

Sofia, 14. februarja. 12. t. m. popoldne je odrinska posadka izvršila izpad proti jugozahodnemu sektorju. Turki so se Bulgarom približali na 100 korakov, Bulgari so jih pa z bajonetom vrgli nazaj in trdnjavo.

ZADNJE VESTI IZ CARIGRADA.

Carigrad, 14. februarja. V Kartalu ob Marmarskem morju se je pojavila kolera. Včeraj so konstatirali 20 slučajev.

Šukri paša je iz Odrina zopet brzojavil, da bo kapituliral šele, ko izstreli zadnjo patrono in preje izpremeni mesto v kup razvalin.

Porta ekumenskemu patriarhu ni dovolila, da bi smel poslati na Gallipoli ladje, da bi se moglo grško prebivalstvo, zlasti žene in otroci, vkrcati in se rešiti.

× × ×

VELESILE NOČEJO POSREDOVATI.

Carigrad, 14. februarja. Glasom avtentičnih informacij je sir Grey predlog Rešid paša, naj bi velesile dale iniciativo za nadaljevanje mirovniških pogajanj, odklonil.

HAKKI PAŠA.

Dunaj, 14. februarja. Hakki paša je včeraj tukaj konferiral z grofom Berchtoldom in nato odpotoval v Berolin.

Pariz, 14. februarja. »Temps« piše da bo Hakki paša Angliji predlagal, naj prisli balkanske države do miru, ne da bi bilo Turčiji treba odstopiti ves Odrin, kot protiuslugo pa hoče Turčija Angliji priznati gotove privilegije glede bagdadske železnice. Ta načrt pa se bo izjalovil, ker Anglija ne zapusti svojega dosedanjega stališča.

× × ×

MISIJA HOHENLOHE-JEVA NEVSPEŠNA?

Berolin, 14. februarja. »Berliner Tagblatt« poroča, da je bil princ Hohenlohe v Carskem selu sicer zelo milostno sprejet, da pa se je v pogovoru s carom pokazala velika razlika v presojanju političnega položaja, ki vlada med Rusijo in Avstrijo.

ZAGONETNE BESEDE OFICIOZNEGA RUSKEGA GLASILA.

Peterburg, 14. februarja. Oficiozna »Rosija« pozdravlja članek »Fremdenblatta«, kojega »lepe misli« o Balkanu soglašajo s stališčem Rusije v tem oziru.

Rusija odkrito želi, da bi se balkanski narodi v prihodnosti svobodno in neodvisno razvijali. Ako bodo nad balkanskim polotokom vladali balkanski narodi, bo vsaka napetost med Rusijo in Avstrijo nehala. Želimo, da Avstrija, ko se bo šlo za rešitev vprašanj, ki so posledica balkanskih dogodkov, sledi načelom, ki jih je tako lepo izrazil »Fremdenblatt«.

Za odkritost ruskih političnih načel glede Balkana jamči »slavno historično poslanstvo Rusije«.

V peterburški javnosti se ta članek tolmači tako, da se difference med Avstrijo in Rusijo niso poravnale in da Rusija med dejansko politiko Avstrije in besedami »Fremdenblatta« ne vidi razvege soglasja.

ZNAČILNA ZAPLEMBA.

Dunaj, 14. februarja. »Neues Wiener Journal« (ki spada med one, ki k vojski hujskajo), je bil zaradi uvodnega članka o »ponesrečeni misiji princa Hohenlohe« zaplenjen.

SLAVJANOFILSKI TELEGRAMI.

Peterburg, 14. februarja. Car Ferdinand bulgarski je predsedniku zad-

nega slavjanskega banketa generalu Skugarevskemu poslal zahvalno brzojavko, v kateri pravi: »Uspehi bulgarskega orožja dokazujejo, da Rusija ni zastoj živovala za osvobodjenje Bulgarije toliko svojih hrabrih sinov.«

Peterburški krogi vidijo v oficielnih slavjanofilskih pojavih zadnjega časa odločno naglašanje prijateljstva med Rusijo in balkanskimi narodi in spravljajo to v zvezo z nejevoljo, ki vlada tudi v Bulgariji nad protislovansko politiko Avstrije.

Oficiozno se pa razglša, da te brzojavke nimajo političnega pomena.

MEDNARODNI POLOŽAJ ZOPET POSLABŠAN?

Pariz, 14. februarja. »Temps« poroča, da je vsled neuspeha misije princa Hohenloha v Peterburgu mednarodni položaj zopet znatno poslabšal.

× × ×

PAPEŽ SE NE VMEŠAVA V VPRAŠANJE ŠKADRA.

Rim, 14. februarja. »Osservatore Romano« izjavlja, da je vest dunajskih listov, da se sv. Oče pri velevlasteh prižadeva, da bi Skoder postal albanski, brez vsake podlage »Ne razumemo,« — pravi list — »kako se more v poštev jemati taka vest, ki stoji tako očito v nasprotju z mednarodnim stališčem Svete Stolice.«

× × ×

BULGARSKO - RUMUNSKI SPOR.

Sofia, 14. februarja. Zahteve Rumunije so pretirane in nesprijemljive. Ako bo Rumunija na njih vztrajala, se pogajanja zopet prekinajo.

× × ×

RUSKE PRIPRAVE.

Carigrad, 14. februarja. »Alemdar« poroča, da Rusija koncentrira v Karsu svoje čete.

× × ×

KONKORDAT MED SRBIJO IN VATIKANOM.

Belgrad, 14. februarja. Vprašanje konkordata z Rimom proučuje komisija 5 članov, kateri predseduje bivši pravosodni minister Gjurišić.

× × ×

LAŠKA FAKULTETA.

Dunaj, 14. februarja. V budgetnem odseku se razprava o laški fakulteti nadaljuje. Poslanec Markhl je polemiziral s Slovenci in se zaganjal v državno obrtno šolo v Ljubljani, češ, da je »jugoslovanska«. Za njim je začel govoriti dr. Erler.

REVOLUCIJA V MEXIKI.

Mexiko se obstrljuje.

Mexiko, 14. februarja. Od pristašev Feliksa Diaza zasedeno mesto oblegajo čete predsednika Madera. Oblegovalci štejejo 7000 mož, obleganci okoli 3000. Vrši se bombardement s topovi. Kroglice padajo v sredino mesta in na Nacionalni trg, kjer so napravile že veliko škodo. Tudi okoli poslaništva Združenih severo-ameriških držav so kroglice padale. Diazovi pristaši so izpusili 3000 zločincev iz ječ, ki so začeli že pleniti. Vprašanje preskrbovanja z živim postaja čedalje bolj pereče. Več tovornih vlakov je oropanih. Zalosni bratomorni boj hoče Unija seveda izriniti. Včeraj se je vršila v Washingtonu skupna seja vojne in mornariškega urada v tej zadevi. Štiri severo-ameriške križarke so danes priplule v Vera Cruz, 5 križark in 5 torpedovk je na potu, 2 križarki pa sta pripluli v Acapulco. 10 bojnih ladij je še pripravljenih.

ATTEMS — TAJNI SVETNIK.

Zader, 14. februarja. Cesarskemu namstniku grofu Attems se je podlilo dostojanstvo tajnega svetnika.

POSLEDICE STRASSBURŠKE KOPENIADIE.

Strassburg, 14. februarja. Guverner Strassburški, general Eyloffstein, ki se je dal od Wolterja potegniti, da je alarmiral posadko, bo odstopil. Wolterja so oddali v neko živčno zdravilišče, da preišče njegovo duševno stanje. Za naslednika Eyloffsteina se imenuje general Deimling.

VPKOJEN ADMIRAL.

Dunaj, 14. februarja. Cesar je admiral Julija pl. Ripperja na njegovo lastno prošnjo vpkojil in mu podelil za njegovo 52letno službovanje veliki križ Leopoldovega reda.

100LETNICA RUSKEGA LISTA.

Peterburg, 14. februarja. »Ruski Invalid«, glasilo ruskega vojnega ministrstva, slavi danes 100letnico, odkar je začel izhajati.

Pismo iz Lujne.

Na potu od Cüricha do Gradca. Mudil sem se dalj časa v Švici. V Cürichu sem čital v tamošnjih listih poročila z bojišča. Ta poročila nemških listov so bila naravnost strašna. Ko ne bi imel »Slovenca«, bi si moral misliti, da so bolgarski narodi največji razbojniki, kar jih je kdaj videl svet. Tako je n. pr. poročal napredni »Tages Anzeiger«, da so doslej Srbi in Bulgari v tej vojski poklali 250.000 mohamedancev. »Četrtilijona«, je debelo tiskal list, »glasno kriči po osveti vsem kulturnim narodom.« Meni se je čudno zdelo, da bi se četrtilijona Turkov kar tako dalo poklali od ljudi, katerih, po zagotovitvi lista, ni bilo več kot sto tisoč. Toda fantazija in zloba nemških žurnalistov je brez primere! In to tudi listov, ki se da po vseh plotih označevati, da imajo 75.000 naročnikov. — Ko sem se v Monakovem usedel v dunajski vlak, je prisedel k meni orjaški mož. Do Belgrada se je peljal in videlo se je, da ni Nemec. Bil je srbski rokodelc iz bitolskega okraja. Slutil je, da bo vojska in bi moral k turški armadi, zato jo je popihal raje v Nemčijo. Tri mesece je bil tam in zaslužil v tovarni po tri marke na dan. Sedaj mu je pa žena pisala, da kot Bitolja nima više Turčina, zaukal je, povezal culo in sedaj se vrača na svobodno zemljo. Navdušeno mi je pripovedoval in jaz sem imel občutek, da narod, ki tako ljubi svojo zemljo, mora napredovati. — V Lincu sem izvedel o smrti kardinala dr. Nag a. Drugi dan pa sem imel na Dunaju priliko prisostvovati pogrebu. Na trgu sv. Štefana je bila tak naval občinska, da sem zastoj poskusil priti v bližino. Ali še v mraku, ko so se ljudje razšli, je bila polna cerkev in ob grobu kardinala je bila taka gnječa žalujočih Dunajčanov, da sem komaj videl grob, kjer počiva tako odlični cerkveni knez. Razmere po mestih so skrajno žalostne. Vsled nastopivše krize, je na tisoče delavcev brez zaslužka. Vse nekako počiva. Dne 7. t. m. so imeli na Dunaju trgovci velik protestni shod proti vojski. Vsak opazi, kako trgovina po mestih trpi. Na stotine prodajalnic se vidi izpraznjenih ali za odati. V Nemčiji pa je veliko gibanje med lesnimi delavci. V 52 največjih nemških mestih so sklenile strokovne organizacije mizarjev na spomlad zahtevati izboljšanje plače. Mojstri so pa za vse načrte izvedeli in so sklenili delojemalce prehiteti. V tem slabem času, ko ni mnogo naročil, hočejo, da se sklene tarfna pogodba, ki bo odgovarjala tudi njihovim zahtevam. Ako ne, so sklenili dne 15. t. m. zapreti vse svoje tovarne in delavnice. Ker pa obstoje med obema precejšnje difference, je zelo malo upanja, da se stvar mirno poravnava. Vsi mizarji v Nemčiji torej z gotovostjo računajo, da bo od 15. t. m. za nekaj tednov 62.000 mizarjev brez dela. — Rokodelec na potu.

Iz Amerike.

Darilo člov. št. 1. Iz New Yorka: Chas. E. Finlay, predsednik Aetna National banke v New Yorku, ki je ponudil zadnji teden en milijon dolarjev nemškemu zdravniku Friedmanu, če pride v Ameriko in prinese svoje zdravilo proti jetiki, se je izjavil, da ima zadržilo od zdravnikov, da pride tekom enega meseca v New York. Bankir Finley se je izrazil, da plača z največjim veseljem milijon dolarjev in bi plačal tudi več, če bi bilo treba. On želi, da imajo tudi Amerikanci korist od novega zdravila, ki je namenjeno za jetične. Seveda bankir bo najprvo prosil dr. Friedmana, da dokaže na jetičnih bolnikih, če jim zdravilo prija. Priprave za ta dokaz bodo veljale 40.000 dolarjev, katere plača bankir četudi se dokaže, da zdravila niso dobra. Kakor hitro pa dr. Friedman ozdravi jetičnega bolnika, dobi en milijon dolarjev od bankirja. Finley se je še nadalje izrazil, da bodo dr. Friedmanu pomagali najboljši new-yorški

zdravniki. Zdravilo se bo sprva uporabilo za 100 jetičnih bolnikov. Če se posreči, tedaj uvedejo zdravilo v vseh newyorških bolnišnicah. Zdravilo bo zastoj. Kakor hitro bo zdravilo delovalo, tedaj naredimo bolnišnice izven New Yorka, kamor se bodejo sprejemali samo jetični bolniki. Zdravilo bo preskusilo na sledeči način: Zbrali se bodejo samo taki bolniki, ki imajo resnično samo jetiko. Bolniki bodo morali biti ozdravljeni in dokaziti se bo moralo tudi, da nikdar več ne dobijo omajne bolezni.

TRGOVINSKE POGODBE.

V nedeljo 16. t. m. zboruje na Dunaju skupna ministrska konferenca, ki se bo pečala s trgovinskimi pogodbami.

Dr. Jeršetove šmarnice »Mati čudovita«. Zopet enkrat šmarnice, ki jih bo res vesel šmarničar in veselo ljudstvo! Ni lahko vedno kaj novega povedati o Materi božji. Dr. Jerše je povedal najlepše, kar je vedel, in tega lepega je mnogo. Povil je v šmarnice najlepše cvetove, kar jih je našel po vrhah Marijinih častilcev. Z govorniško silo, živahno, pestro, morda nekoliko prebujno, a brez pretiravanja dr. Jerše kaže Mater čudovito, njene prelepe prednosti in čednosti. Že naslovi šmarnic so kakor lepi cvetovi v vencu Marijinem: Lilijska dolina, Mati dobrega sveta, Mati lepe ljubezni, Mati svetega veselja, Žena obdana s solncem, Dolorosa... Največja prednost teh šmarnic je pa, da so res šmarnice, govori o Mariji, in sicer govori povzeti iz dogme. Najlepše, kar vemo o Materi božji, je kratko povedano v dogmi, in te šmarnice takorekoč poganjajo iz Marijine dogme, kakor poganjajo bele majniške šmarnice iz plodne gomoljke. — Ker je radi finega papirja oblika kaj priročna in so knjižici dodane lepe mašne in druge molitve, se bodo te šmarnice priljubile tudi kot molitvena knjižica s premišljevanji.

Gecemani in Golgata. Ta krasna, dolgo zaželjena premišljevanja Kristusovega trpljenja so izšla in so na razpolago v Katoliški Bukvarni. Pridejan je seveda tudi popoln molitvenik in ima knjiga pri vsi svoji obširnosti priročno žepno obliko. — Cena z rdečo obrezo 2 K 60 h, šagrin, zlata obreza 3 K 60 h.

Izbrani spevi Publija Ovidija Nas na. Blazij Bevk, znani prevajalec starih grških in latinskih klasikov, je izdal tretjo popravljeno izdajo nekaterih Ovidovih spevov in sicer: Ex metamorphoseon, fastorum, tristium libris, I. del. Cena 1 K 50 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

POSLANO.

Z VIČA.

Vsačega, ki razširja padle in lažnjive izmišljotine o I. R. in naju, imenujeva s tem javno lažnika in obrekovavca ter ga bodeva prisilila postavnim potom popraviti grdo krivico.

Obrekovanca.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vredn. v 24 urah v milij. v
13	9. zveč.	735,8	0,8	sl. zab.	pol. obl.	
14	7. zjut.	735,8	0,0	sl. jug	oblačno	0,5
	2. pop.	733,0	4,0	sr. jug	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 15°, norm. — 0,4°.

Sanatorium Emona v Ljubljani.

Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar 1. klr. odd. dež. boln.

Prodajalka

izurjena v trgovini mešanega blaga. Vešča obeh deželnih jezikov želi premeniti službo. Cenj. ponudbe naj se pošlejo na Upravišstvo »Slovenca« pod šifro zvesta prodajalka 316.

DR MILAN PAPEŽ

C. IN KR. RUDNIŠKI ZDRAVNIK V IDRIJI

izvršuje kakor do sedaj tudi še nadalje

vs zobozdravniška in zobotehniška dela

kot: plombiranje zob, ustavljanje umetnega zobovja v kavčuku in brez kavčuka, izdelovanje zlatih kron in mostičkov i. t. d.

Gospodarstvo.

Surovinska zadruga krojačic. Društvo krojačic v Osnabrücku si je osnovalo svojo lastno surovinsko zadrugo. Država je obljubila večji prispevek.

— **Vsi prijatelji vrtnarstva** naj se blagovolijo priglasiti k društvu »Vrtnarska šola« v Kranju, da moremo z združenimi močmi delati za razvoj tega lepega in prepotrebne družstva. Kolike važnosti je obstoj društva »Vrtnarska šola«, je že iz tega razvidno — ker bode društvo vzdrževalo vzorne vrtove in posebne postaje za poizkuševanje semen in orodja. Vsak prijatelj vrtnarstva ne more sam samo zase vzdrževati posebnega strokovnjaka — pač pa bode lahko društvo »Vrtnarska šola« svojim članom v korist vzdrževalo strokovno izobraženega vrtnarja, ako pristopi zadostno število članov. Društvena poročila »Vrtnarske šole« prinaša list »Prijatelj narave«.

Društva.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** ima izvanredni občni zbor v petek, dne 28. februarja ob pol 8. uri zvečer v posebni sobi hotela »Union«. — Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Razdelitev podpor iz dr. Löschner-Maderjeve ustanove. 3. Samostalni predlogi. 4. Slučajnosti.

— **Občni zbor Radovljiške podružnice Slovenskega planinskega društva** se vrši dne 23. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v prostorih pri Kuneštelju v Radovljici z običajnim dnevnim redom.

— **Izobraževalno društvo v Ljubnem** priredi prihodnjo nedeljo, to je 16. t. m. predavanje o balkanski vojski s skioptikonom. Predavala in razkazovala bodeta gg. dr. Grivec iz Ljubljane in Fr. Komatar, profesor iz Kranja. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

KNJIŽEVNI TRG.

Vojska na Balkanu. 9. sešitek je izšel in smo ga razposlali včeraj naročnikom. Če bi ga kak naročnik med tem še ne bil dobil, naj ga takoj reklamira na ondolnem poštnem uradu. — Sešitek nam živahno in zelo temeljito, pa vendar na kratko popisuje konec bitke pri Lozengradu in začetek bitke pri Lüle-Burgasu, katera je — kakor upamo — za vselej zapečatila usodo Turčije v Evropi. Tu imamo pred seboj vso zgodovino teh važnih bojov, sestavljeno od roke strokovnjaka in opisano pregledno in v prijetni zvezi. V časopisih smo brali svoj čas prava in napačna poročila vse vprek, razna domnevanja in ogibanja brez pravih direktiv in popolnoma točnih informacij; nikdar si nismo bili povsem gotovi, če je poročilo pristno ali ne. Zato bomo to zgodovino Balkanske vojske čitali še s toliko večjim zanimanjem in si bomo resnične dogodke še toliko lažje zapom-

nili. — Mnoge krasne slike ter zanesljivi in temeljiti sestavki pisateljev so zagotovili temu lepemu delu trajno privlačno moč in zgodovinsko, pa tudi zabavno, poučno in pripovedno vrednost. Dosedaj je izšlo devet sešitkov v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Stanko Premrl, Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih! Dvajset pesmi v čast svetnikom za mešani zbor. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena part. 2 K 40 vin., glasovi po 60 vin. — Naš odlični skladatelj in stolni regenschori g. Stanko Premrl nankanja to zbirko svojih najnovejših napevov spominu petdesetletnice smrti nepozabnega Gregorja Riharja, ki je bil tudi organist v ljubljanski stolnici. Meseca julija letos bo preteklo petdeset let, kar je umrl naš sloveč ljudski skladatelj Gregor Rihar. Cerkveni zbori bodo gospodu skladatelju gotovo hvaležni, da se je spomnil s svojim novim delom Riharjeve smrti. — Pesmi svetnikov — razen kar jih je v Foersterjevi Ceciliji — nimamo veliko, in je torej nova zbirka prav dobro došla. Zbirko dalje priporočati bi bilo odveč. Ime skladateljevo že itak jamči za izvrstno in pristno blago, delo samo pa hvali mojstra. Kdor hoče torej z lepimi svevi Gospoda v njegovih svetnikih hvaliti, naj seže po teh pravkar izdanih napevih. Na vsakem cerkvenem pevskem koru naj ta zbirka zavzema častno mesto! — Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Med 8000 zdravniških sprječeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Dva se dobro ohranjena
portala z izložbenim oknom,
železnim zastorom in senčno streho proda po nizki ceni **Simon Kmetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26**

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zdrav. škofije

Št. 3422.

Razpis.

477

Za zgradbo kapnice z vsebino 250 m³ v vasi Smerje, polit. okraj Postojna na 14.287.44 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predlože do

8. marca t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposliti je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe kapnice v vasi Smerje.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno pravico.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 1.50 K.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 12. februarja 1913.

Ravnokar je izšla v naši zalogi molitvena knjiga, ki se je že v svojih poprejšnjih izdajah priljubila in katera se je občutno pogrešala, posebno odkar je pošla v trgovini že sedma izdaja. Molitvenik obsega krasna premišljevanja Kristusovega trpljenja in je nova izdaja na novo prevedena iz izvirnika in v mnogih pomanjkljivih točkah izboljšana. Ta lepa knjiga, ki bo nudila veliko duhovno korist nosi znani naslov:

Getzemani in Golgota

Šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti.

Premišljevanje in molitve v čast bridkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Po nemški izdaji priredil

Fr. Ks. Steržaj.

Cena: platno, rdeča obreza K 2.60, šagrin, zlata obreza K 3.60.

Nova izdaja te knjige je tiskana na fin, tenak papir in ima molitvenik kljub svoji obširnosti, prav priročno žepno obliko, kar je tudi velika prednost novega natisa.

Istodobno priporočamo sledeče nabožne novosti:

Dr. Jos. Jerše, Mati čudovita. Šmarnice. Cena: rdeča obr. K 2.—, šagrin, zlata obreza K 3.—.

Te šmarnice se ne priporočajo samo kot šmarnično berilo, temveč bodo zbog svoje prekrasne vsebine, ki je skozi in skozi dogmatičnega izvora, služile tudi pridigarjem, posebno pa voditeljem Marijinih družb pri izdelovanju govorov.

Jolazba dušam v vicah. Priredil Frančišek Bleiweis. Cena: rdeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.—, šagrin, zlata obreza K 2.60.

Marija, kraljica src. Nauk blaženega Grinjona Monfortskega o pravi pobožnosti do Matere božje. Rdeča obreza K 1.60, fin šagrin zlata obreza K 2.40.

Pot v nebesa ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška. Spisal O. Nikolaj Meznarič. VI. natis 1912. Okusno vez., rdeča obr. K 1.80, zlata obr. K 2.40, fin šagrin K 3.20.

Molite bratje! Molitvenik arskega župnika bl. Janeza Vianeya. Z velikim tiskom. Cena: rdeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80, fin šagrin, zlata obreza K 2.40.

Ta molitvenik ima velik tisek pa zelo priročno žepno obliko in lepo vsebino. Za slabovidne je zelo priporočljiv.

Cerkvenim zborom priporočamo:

P. Angelik Hribar, **Postni in velikonočni napevi** za mešani zbor. Partitura K 2.40, glasovi à K —.60.

Fr. Kimovec, **Rihar renatus.** 21 pesmi našemu Gospodu za mešani zbor. Partitura K 3.—, glasovi à K —.60. (Obsega poleg drugih tudi več postnih in velikonočnih napevov.)

Ant. Foerster, **Cantica sacra I.** del za 4 enake (ženske ali moške) glasove K 2.40.

Ant. Grum, **Cerkvena pesmarica** za Marijine družbe I. del za 4 enake (ženske ali moške) glasove K 2.—.

Ant. Foerster, **12 Pange lingua — Tantum ergo** za mešani zbor. Partitura K 1.80, glasovi à K —.50.

Dr. Ant. Chlondowski, **Sancte Joseph.** Invocatio za soli, mešani zbor in orgle. Partitura K —.60, glasovi à K —.10. Prav lahka a vendar zelo efektna in lepa skladba. Za praznik sv. Jožefa najpripravnejša.

p. Hugolin Sattner, **Missa Seraphica** za mešani zbor in orgle ali orkester. Partitura K 3.20, glasovi à K —.50.

Ant. Grum, **Deset pesmi k blagoslovu** za mešani zbor. Part. K 1.—.

Najnovejše:

Ant. Grum, **Aleluja.** 10 velikonočnih pesmi za mešani zbor. Partitura K 1.20.

St. Premrl, **Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih.** 20 pesmi v čast svetnikom za mešani zbor. Partitura K 2.40, glasovi à K —.60.

Ta zbirka je ravnokar izšla in bo cerkvenim zborom prav dobro došla, saj nismo imeli dosedaj nobene zbirke, ki bi nudila pesmi v čast svetnikom.

Fr. Gerbič, **Slovenska maša v čast sv. Frančiška Serafinskega** za mešani zbor. Partitura K 1.80, à K —.20

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.